

Térinformatika mindenkinek

Domokos György, ESRI Magyarország Kft.

A címet olvasva jogosan merül fel a kérdés, lehet-e a térinformatika mindenkié, és ha igen, akkor hogyan?

Egy kis átgondolás után könnyen rájövünk arra, hogy bizonyos mértékig már ma is mindenki térinformatikai felhasználó. Részből azért, mert a hétköznapi élet eseményei, dolgai mindig is a térben vannak (pl. valamilyen címhez kötődik), csak nem tudatosodott ez a fajta kapcsolat (pl. ahogy útbaigazítunk valakit, vagy elmeséljük, hogy hol és mi történt velünk). Igen, tágabb értelemben ez is térinformatika.

Másrészt az is így van, mert a mai életünk hírözönében élve, az ügyes-bajos dolgaink intézése közben egyfajta eligazodást ad (adhat), segít (segíthet) a térinformatika, mint alkalmazott technológia. Ezzel kapcsolatban később még további gondolatokat is felvetek majd.

A téma (cím) időszerűségét megerősítendő, röviden áttekintem a közelmúlt kapcsolódó fejleményeit.

2000 november 15-én volt a nemzetközi térinformatika világnap (GIS Day). Ebben részt vett Magyarország is különböző rendezvényekkel, akciókkal. Ilyen volt például a Nyugat-magyarországi Egyetem Földmérési és Földrendezői Főiskolai kar által sikeresen megszervezett nyílt nap, de meg kell említenünk az FVM épületében megtartott HUNAGI és a HUNGIS közös rendezvényét (egész napos előadás sorozatát) is. Ezenkívül az Internet-en a Sulinet földrajzi honlapján is lehetett találni különböző GIS-ről szóló bemutató anyagokat.

Az érdekesség kedvéért (világszerte több mint 3 millióan /gyerekek és felnőttek egyaránt / vettek valamilyen formában részt az eseményen) röviden egy pár példát említek hasonló rendezvényekről a világ más országaiban (<http://www.esri.com/news/arcnews/winter0001/articles/gisday2000.html>).

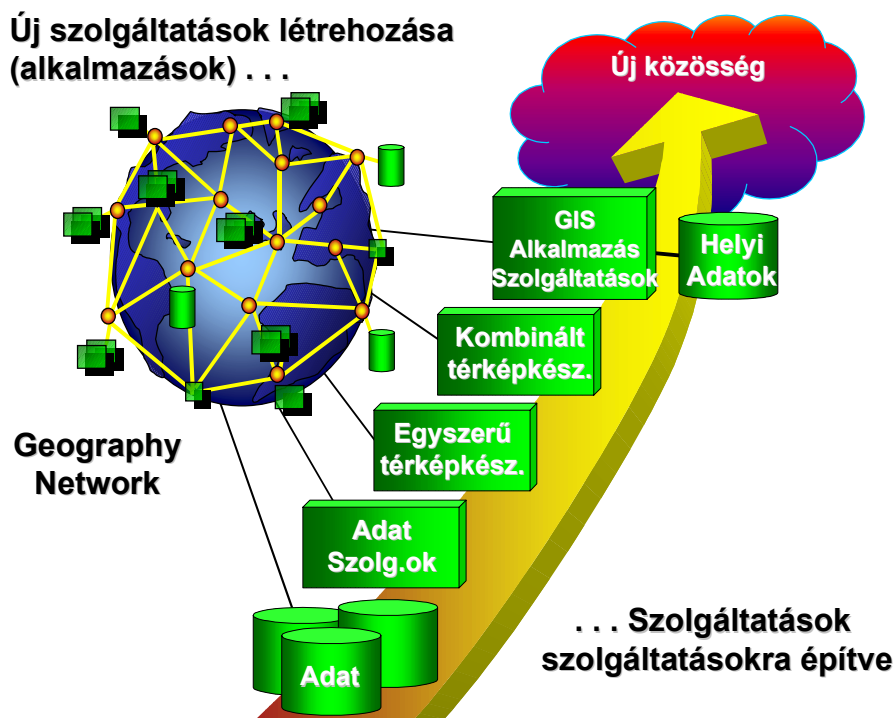
- Az Amerikai Egyesült Államokban a Kongresszusi Könyvtár volt az országos rendezvény egyik fő támogatója, így a fő rendezvényre is itt került sor. Maga a

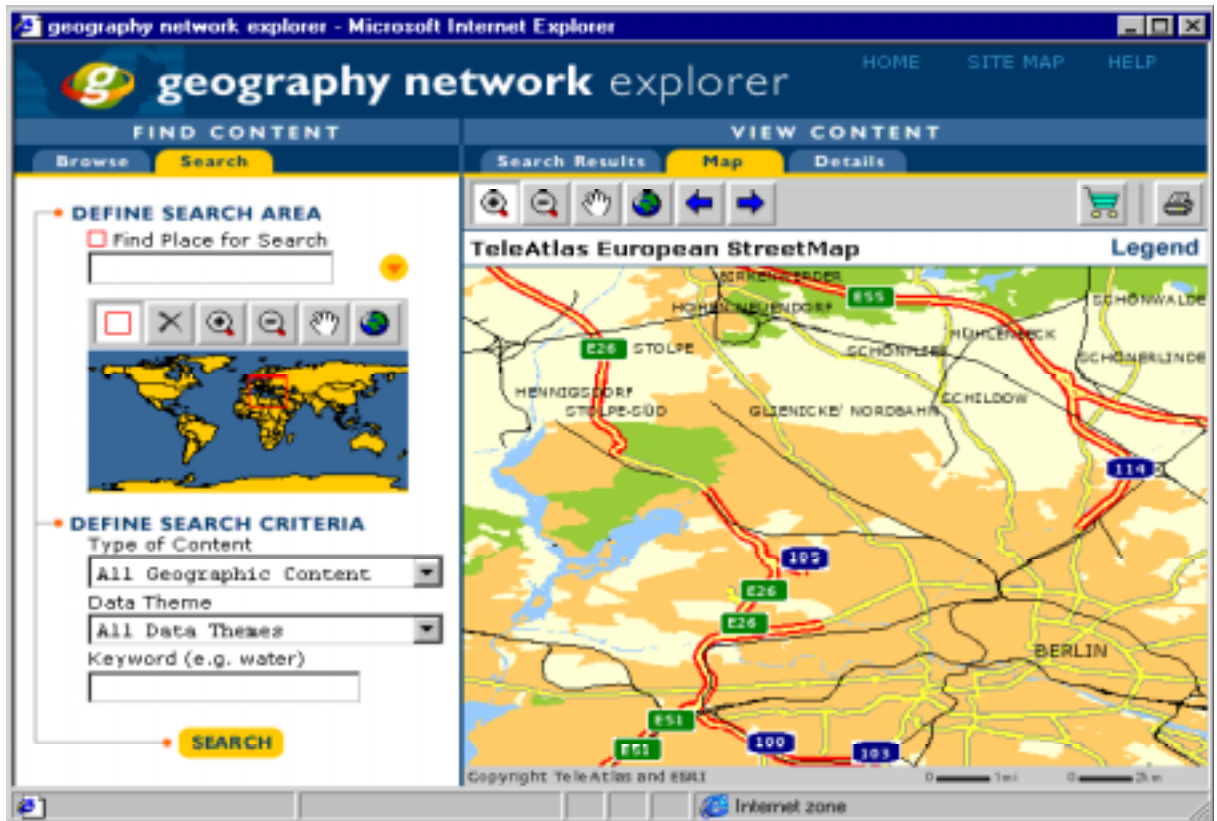
Könyvtár adott otthont az egész napos eseménynek, melyen többek között a kongresszusi tagok, illetve az itt dolgozó munkatársak is részt vettek részben, mint előadók részben, mint közönség. Az ESRI elnöke, alapítója Jack Dangermond is itt tartott előadást.

- Egy másik fő rendezvény volt a USGS EROS (Earth Resources Observation System) Data Center-ében volt, ahol különböző alkalmazások bemutatása történt.
- Kiemelkedő esemény volt még az általános iskolások részére a Nemzeti Parkok Szolgálata által szervezett bemutató sorozat is.
- Szintén sikeres volt a NIMA (National Imagery and Mapping Agency, katonai térképészet) St. Louis-i irodája munkatársai által a város különböző oktatási intézményeiben tartott előadásai. A kaliforniai iroda a digitális térképészítést mutatta be közérthető módon a Pacific Rim nevű általános iskolában. További amerikai példák a http://gis.esri.com/gisday/successstory_search.cfm címen kereshetők.
- Kanadában az Ontariói egyetem és Calgary városa is tartott több nyílt előadást is különböző működő alkalmazásokról.
- Franciaországban a Caeni egyetem adott otthont a várostervezéssel kapcsolatos, illetve európai közlekedés adatbázisokról szóló előadásoknak.
- Hollandiában többek között a Kartográfiai Egyesület és a Földmérők Egyesülete szervezett és tartott előadásokat. Ez alkalomra egy külön Internetes honlapot is létrehoztak.
- Indiában a Chennai Távérzékelési Központban voltak előadások egyetemi hallgatók és mérnökök részére.

A közelmúlt egy másik kezdeményezése volt az ún. Geography Network elindítása. Röviden és egyszerűsítve ez arról szól, hogy a térinformatikai adatok és szolgáltatások elérése hatékonyabbá és gyorsabbá váljon világszerte az Internet segítségével.

A cél az, hogy mind az állami, mind a magán cégeknél létrejött térinformatikai adatvagyon hasznosulása fellendüljön. Ennek a hogyanjára és egyéb részleteire itt most nem térek ki, ezek megtalálhatók a www.geographynetwork.com címen.

Ezek után, visszatérve a kiinduló gondolathoz, talán már könnyebben elképzelhető, hogy széles körben lehetne nálunk is elterjeszteni a térinformatikai kultúra egy bizonyos alap szintjét. Ennek eléréséhez számos, vonzó szolgáltatásra van szükség. Ki és milyen szolgáltatást fejlesszen és kínáljon? Kiindulásként egy-két hasonló esetet ajánlok. Például a MATÁV-ot, amely a telefonálás berendezésein kívül telefonkönyvet és tudakozó szolgálatot is üzemeltet. Másik példa lehet a egy könyvtár, mely a hatékony kiszolgálás érdekében katalógussal és képzett könyvtárosokkal állnak rendelkezésre. Mi a következtetés? Ahol térinformatikai adatok keletkeznek, tárolnak, gondoskodni kell ezek bizonyos fokú (közvetlen) elérhetőségéről. Ez persze nem jelenti azt, hogy kötelező önálló, költséges infrastruktúra beszerzése és üzemeltetése. Sokkal inkább a Geography Network egyfajta hazai leképzésre gondolok. Ebben kulcs szerepe lehet az a szakmai oktatási intézményeknek (pl. Székesfehérvár, BME), az állami intézményeknek (FÖMI, MH TÉHI, MÁFI, akadémiai intézmények stb.).

Azért is látszik megvalósíthatónak ez az elgondolás, mert a szolgáltatói oldalról már bizonyos csírái megtalálhatók például a FÖMI FISH rendszerében. Ugyanakkor a lehetséges felhasználók is egyre több segítséget tudnak elérni (pl. egyszerű Internet kiépítés, az Internet mobil telefonos elérése /WAP/, ingyenes térinformatikai böngésző program / www.esri.com/software/arcexplorer/index.html /).

Végezetül remélem, hogy sikerült a lelkesedést felkeltenem a térinformatika hasznosítására, valamint felgyorsítani az érintett szervezetek fogékonyságát az összefogásra.